

făcuseră fără motiv o incursiune adîncă în teritoriul polon), cu care încheiaseră în 1525 un armistițiu pe 3 ani, reînnoit apoi în 1530.

Între timp, transformări simțitoare se produsese și în politica Ordinului Teutonic față de Polonia. Marele maestru, Albert de Hohenzollern, nepot de soră a lui Sigismund I, care refuzase să depună omagiu regelui polon, încheiasă o alianță cu Moscova împotriva Poloniei (1517) și încercase, fără succes, să se elibereze pe calea armelor de sub tutela polonă, a lichidat, în sfîrșit, Ordinul, trecînd la luteranism și creîndu-și un principat laic, în dependență de regatul polon (1525).

Pentru statul polono-lituanian, cea mai mare primejdie venea în acest timp de la Răsărit, din partea Moscovei, care sub marele ei cneaz Vasile se străduia să-și recupereze teritoriile malo- și bielorusse, conform programului lui Ivan al III-lea, inițiatorul marii politici europene a statului moscovit din a doua jumătate a secolului al XV-lea. Armistițiul încheiat în 1522 pe cinci ani a fost prelungit în 1527 pînă în 1532, apoi încă pe un an, cînd Vasile, aliat cu Petru Rareș, se pregătea de al treilea război cu lituanienii, vizînd cucerirea Smolenskului și Kievului.

La sud-est, Polonia și Lituania se mărgineau cu Moldova, vasala Porții, precum și cu hanatul Crimeii, intrat și el sub suzeranitatea sultanului încă din 1478—1479. Față de acești vecini, Polonia a adoptat o atitudine defensivă, străduindu-se să le împiedice incursurile și înțelegerile cu ceilalți dușmani ai ei, în primul rînd cu Moscova¹.

Diferendul moldo-polon asupra Pocuției și lupta de la Obertyn. Victoria lui Ștefan cel Mare asupra polonilor din 1497 a produs o întorsătură radicală în relațiile moldo-polone. Ea a scos Moldova de sub suzeranitatea și influența Poloniei și a stimulat inițierea unor atacuri asupra fostei puteri suzerane. Ca urmare, regiunea de la margine a fost răvășită de neîncetate conflicte și incursiuni. Obiectul pretențiilor moldovene, realizate uneori pe calea armelor, devine Pocuția, în jurul căreia se concentrează aproape întreaga politică moldo-polonă din prima jumătate a secolului al XVI-lea.

Tratatul de pace dintre poloni și unguri din 1498—1499, în care se cuprindea și Moldova, a lăsat unei comisii mixte polono-moldo-ungare latitudinea să decidă cui aparține dreptul de stăpînire asupra Pocuției, menținînd în felul acesta pretențiile marelui domn moldovean asupra acestei provincii. În 1502 el ocupă Pocuția, care rămase în stăpînire a Moldovei pînă în 1505, cînd Bogdan o cedă Poloniei în speranța că va obține mina surorii regelui polon. Refuzat, el trimise în 1506, în timpul interregnului produs de moartea regelui Alexandru, pe ai săi să prade Pocuția, iar în primăvara anului 1509 dezlănțui războiul. El ocupă Pocuția, lovi Camenița și intră adînc în voievodatul Rusiei pînă la Lvov, arzînd, la întoarcere, Rohatynul și distrugînd districtele centrale din acest voievodat, situate în triunghiul Camenița — Halici — Lvov. Ca răspuns, o armată de peste 20.000 poloni, adunată prin mobilizarea generală a șleahtei, recuperează Pocuția și se răzbună cumplit, pustiind Moldova pînă la Suceava și înfrîngînd, la întoarcere, pe Bogdan la Nistru, cînd acesta încercă să-i taie calea. Pacea încheiată la începutul anului 1510 între Bogdan și Sigismund I

¹ *Historia polityczna Polski* (Istoria politică a Poloniei), II, Cracovia, 1923, p. 4—37; *Historia Polski* (Istoria Poloniei), I—2, Varșovia, 1957, p. 189—207.